
NACRT

**PRAVILNIK
ZA TARIFNU METODOLOGIJU
I TARIFNE POSTUPKE ZA DJELATNOST
DISTRIBUCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE**

MOSTAR, _____ 2015. godine

Na osnovu člana 16. stav (3), člana 21. stav (1) tačka 4) i člana 22. tačka 7) i tačka 11) Zakona o električnoj energiji U Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/13), člana 10. stav (1) tačka d), člana 11. stav (1) tačka g) i tačka k) i člana 23. stav (1) i stav (2) Statuta Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 24/14), člana 32. stav (1) i člana 44. Poslovnika o radu Regulatorne komisije za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 29/14), člana 1. i člana 34. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi („Službene novine Federacije BiH“ broj 57/12 i 71/14) Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine - FERK, na redovnoj sjednici održanoj godine usvojila je

Nacrt

ZA PRAVILNIK TARIFNU METODOLOGIJU I TARIFNE POSTUPKE ZA DJELATNOST DISTRIBUCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

Član 1. (Predmet Pravilnika)

Predmet Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke za djelatnost distribucije električne energije (u daljnjem tekstu: Pravilnik) je utvrđivanje:

- a) kriterija za priznavanje opravdanih rashoda i prihoda, te potrebnog prihoda Operatora distributivnog sistema, kao i troškova za nabavku električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka imaoca dozvole za djelatnost distribucije električne energije,
- b) izračunavanja marginalnih troškova distributivnog kapaciteta po naponskim nivoima,
- c) načina pokretanja i vođenja tarifnog postupka,
- d) pravila i postupaka alokacije odobrenog potrebnog prihoda na kategorije i grupe potrošnje po tarifnim elementima,
- e) tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema.

Član 2. (Ciljevi Pravilnika)

Ciljevi Pravilnika su:

- a) utvrđivanje tarifa za korisnike distributivnog sistema, kojima se obezbjeđuje objektivno, transparentano i nediskriminirajuće korištenje distributivne mreže.
- b) omogućiti poticaj razvoja distributivnog sistema,
- c) uspostavljanje javnog, efikasnog i ekonomičnog tarifnog postupka.

Član 3. (Definicije)

Definicije termina koji se koriste u Pravilniku, uključujući i one iz Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon), Poslovnika o radu FERK-a i drugih pravila i propisa FERK-a su sljedeće:

„**Alokacija troškova**“ znači raspodjelu troškova distribucije, distributivnih gubitaka, prenosa, NOSBiH-a i pomoćnih usluga na tarifne elemente i na kategorije i grupe potrošnje.

„**Bilans energetske potrebe Federacije BiH**“ znači plan koji donosi Vlada Federacije BiH, kojim se predviđa proizvodnja, nabavka, isporuka i potrošnja energije i energenata u Federaciji BiH tokom jedne godine.

„**Distribucija**“ znači razvođenje električne energije putem srednjenaponske i niskonaponske distributivne mreže sa ciljem isporuke kupcima, ali ne uključuje snabdijevanje.

„**Distributivni sistem**“ znači infrastrukturu (SN vodovi, transformatorske stanice i NN mreža) potrebnu za distribuciju električne energije.

„**Dijagram opterećenja**“ znači dijagram satnih nivoa opterećenja tokom dnevnog, sedmičnog, mjesečnog ili godišnjeg vremenskog perioda, izrađen na osnovu podataka preuzetih sa intervalnih brojila.

„**Dugoročni marginalni trošak distributivnog kapaciteta**“ znači godišnji prihod potreban za nadoknađivanje ukupnih izdataka u najekonomičnijem kapitalnom ulaganju radi obezbjeđenja dodatnog kapaciteta distributivnog sistema.

„**Elektroenergetski bilans ODS**“ znači godišnji plan preuzimanja električne energije i snage sa sistema prenosa, drugih distribucija i plan preuzimanja električne energije i snage od proizvođača koji imaju direktan pristup distributivnom sistemu, po naponskim nivoima, uključujući i gubitke električne energije po naponskim nivoima, kao i plan isporuke električne energije u druge sisteme i krajnjim kupcima.

„**Gubici električne energije u distribuciji**“ znače razliku između ukupno preuzete i ukupno isporučene električne energije unutar distributivnog sistema, tokom odgovarajućeg vremenskog perioda.

„**Istovremeno vršno opterećenje**“ znači opterećenje kupca, grupe kupaca ili kategorije potrošnje postignuto u vremenu vršnog opterećenja elektroenergetskog sistema.

„**Licencirana sredstva**“ znače stalna (materijalna i nematerijalna) sredstva kojima se obavlja elektroprivredna djelatnost distribucije, za čije obavljanje je potrebna dozvola FERK-a.

„**Neistovremeno vršno opterećenje**“ znači maksimalno opterećenje grupe kupaca ili kategorije potrošnje, ostvareno nezavisno o istovremenom vršnom opterećenju elektroenergetskog sistema.

„**Obračunska stopa godišnje naknade za povrat ulaganja**“ znači godišnju stopu kojom se diskontira iznos investicionog ulaganja, da bi se utvrdio godišnji iznos prihoda, potrebnog da bi se ulaganje nadoknadilo.

„**Odobreni potreban prihod**“ znači iznos prihoda koji je FERK odobrio, a koji je potreban ODS-u za pokrivanje opravdanih rashoda nastalih obavljanjem djelatnosti distribucije električne energije.

„**Operator distributivnog sistema**“ (u daljem tekstu: ODS) znači pravno lice koje posjeduje dozvolu za djelatnost distribucije i nadležno je za pogon, upravljanje, održavanje, izgradnju i razvoj elektrodistributivne mreže i priključivanje novih kupaca i proizvođača.

„**Ponderisana prosječna stopa povrata**“ znači stopu povrata na potrebna neto stalna

sredstva i trajna obrtna sredstva za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije koju odobrava FERK prema strukturi izvora iz kojih se finansira (vlasnički i pozajmljeni kapital) i koja se primjenjuje za određivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema.

„Regulatorni kontni plan“ znači dokumenat koji donosi FERK i koji služi za računovodstvene evidencije i izradu finansijskih izvještaja elektroprivrednih djelatnosti.

„Regulatorna osnovca“ znači odobreni iznos sredstava za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije čiji je iznos jednak zbiru neto sadašnje vrijednosti stalnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava, isključujući donirana sredstva.

„Tarifni elementi“ znače obračunske veličine na osnovu kojih se utvrđuju tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema. Tarifni elementi su: obračunska snaga, aktivna električna energija, reaktivna električna energija i mjerno mjesto kupca.

„Tarifni stavovi“ znače jedinične cijene za tarifne elemente, koji se primjenjuju na kategorije i grupe potrošnje.

DIO DRUGI - TARIFNA METODOLOGIJA

POGLAVLJE I. NAČELA I CILJEVI TARIFNE METODOLOGIJE

Član 4.

(Ciljevi tarifne metodologije)

Cilj tarifne metodologije je određivanje tarifnih stavova koji su:

- a) ekonomski opravdani, nediskriminirajući, zasnovani na objektivnim kriterijima i određeni na transparentan način,
- b) zasnovani na opravdanim troškovima rada i održavanja, zamjene, izgradnje, rekonstrukcije vodova i postrojenja, te troškovima amortizacije i poreza, uzimajući u obzir i odobreni iznos povrata, u skladu sa neophodnim investicijama iz planova razvoja i izgradnje distributivne mreže i troškovima nabavke električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka.

Član 5.

(Primjena tarifne metodologije)

- (1) Ova tarifna metodologija se primjenjuje na djelatnost distribucije električne energije koju obavlja ODS.
- (2) Tarifnom metodologijom se propisuje način određivanja: potrebnog prihoda za ODS, troškova nabavke električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka i tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema.
- (3) Alokacija odobrenog potrebnog prihoda ODS-a na kategorije i grupe potrošnje vrši se na osnovu neistovremenog vršnog opterećenja kategorija i grupa potrošnje i na osnovu analize marginalnih troškova.

Član 6.
(Analiza prihoda i rashoda)

- (1) FERK vrši analizu prihoda i rashoda da bi se mogao utvrditi potreban prihod za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.
- (2) Prilikom analize prihoda i rashoda FERK može koristiti izvještaja nezavisnog revizora i revizorskih institucija koje su zakonom ovlaštene za obavljanje revizije, a koje ODS treba dostaviti FERK-u.
- (3) Prilikom analize i odobravanja prihoda i rashoda FERK može koristiti usporedne analize (*benchmarking*) istih ili sličnih elektroprivrednih društava.
- (4) ODS je obavezan dostaviti FERK-u svu zatraženu dokumentaciju, podatke i informacije, u skladu sa Zakonom, Regulatornim kontnim planomom, Pravilnikom za izvještavanje i drugim propisima i pravilima FERK-a.
- (5) Ukoliko ODS ne raspolaže zahtijevanim podacima, obavezan je izvršiti procjenu istih. U suprotnom FERK zadržava pravo procjene podataka koristeći iskustvenu praksu, dostupne podatke i informacije iz okruženja.

POGLAVLJE II. POTREBAN PRIHOD

Član 7.
(Osnove potrebnog prihoda)

- (1) Potreban prihod se utvrđuje za djelatnost distribucije električne energije sa ciljem utvrđivanja tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema.
- (2) Kao osnova za utvrđivanje potrebnog prihoda koriste se podaci o odobrenim prihodima i rashodima, te sredstvima i izvorima sredstava iz bazne godine, kao i analize zahtijevanih prihoda i rashoda, te sredstava i izvora sredstava i njihovi dokazi.
- (3) Podnosilac zahtjeva, sve podatke koji ulaze u izračun potrebnog prihoda, treba usaglasiti sa Bilansom elektroenergetskih potreba Federacije BiH, usvojenom od Vlade Federacije BiH, koja je osnovni dokumenat za izračun tarifa.

Član 8.
(Bazna godina)

- (1) Bazna godina je referentna godina u odnosu na koju se vrši utvrđivanje i odobravanje potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije.
- (2) Podatke o prihodima i rashodima i regulatornoj osnovi bazne godine predstavljaju prihodi i rashodi i regulatorna osnova odobreni od FERK-a u posljednjem provedenom tarifnom postupku za djelatnost distribucije električne energije.

Član 9.

(Određivanje potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije)

- (1) Potreban prihod ODS-a utvrđuje se na način da se ukupni rashodi, uvećani za povrat na kapital potreban za finansiranje regulatorne osnove i porez na dobit umanje za ostale prihode, koji su nastali korištenjem licenciranih sredstava distributivnog sistema.

$$PP_D = U_R + POV + P_D - OP \quad (1)$$

gdje su:

PP_D - potreban prihod ODS-a,

U_R - ukupni rashodi ODS-a,

POV - iznos povrata na regulatornu osnovu,

P_D - porez na dobit,

OP - ostali prihodi.

- (2) Ukupni rashodi ODS-a predstavljaju opravdane poslovne rashode i opravdane ostale rashode poslovanja i izračunavaju se prema formuli:

$$U_R = PR + OR \quad (2)$$

gdje su:

U_R - ukupni rashodi ODS-a,

PR - opravdani poslovni rashodi,

OR - opravdani ostali rashodi.

Poslovni rashodi ODS-a predstavljaju opravdane troškove rada i održavanja i opravdane troškove amortizacije stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava.

$$PR = T_{RiO} + A \quad (3)$$

T_{RiO} - opravdani troškovi rada i održavanja,

A - opravdani troškovi amortizacije stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava.

- (3) Prihod od naknade za priključenje krajnjih kupaca na distributivnu mrežu smatra se odbitnom stavkom prilikom utvrđivanja potrebnog prihoda za djelatnost distribucije električne energije.

Član 10.

(Rashodi djelatnosti distribucije električne energije)

- (1) Prilikom pokretanja tarifnog postupka ODS u svom zahtjevu prikazuje planirane rashode poslovanja.
- (2) Troškovi aktivnosti poduzetih na smanjenju reaktivne električne energije u distributivnom sistemu, ukoliko su dokumentirani, bit će predmet analize, a na osnovu rezultata analize će se utvrditi njihova opravdanost i uključivanje u odobreni potrebni prihod.
- (3) Troškove za nadoknadu gubitaka električne energije u distributivnom sistemu odobrava FERK u skladu sa članom 21. ovog Pravilnika.

- (4) FERK vrši analizu i odobravanje svih rashoda uključenih u odobreni potrebni prihod djelatnosti distribucije električne energije.

Član 11.
(Poslovni rashodi)

Poslovni rashodi ODS-a predstavljaju opravdane troškove rada i održavanja i opravdane troškove amortizacije stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava.

- a) Troškovi rada i održavanja uključuju troškove rada i održavanja, koji su neophodni ODS-u u obavljanju djelatnosti distribucije električne energije, a u koje su uključeni:
- Materijalni troškovi (utrošene sirovine i materijal, utrošena energija i gorivo, utrošeni rezervni dijelovi, otpis sitnog inventara, HTZ, ambalaže i auto-gume).
 - Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenika i drugih fizičkih lica (troškovi plata, troškovi naknada plata, troškovi za službena putovanja i putni troškovi zaposlenika, troškovi ostalih primanja, naknada i materijalna prava zaposlenika, troškovi naknada članovima odbora, komisije i sl., troškovi naknada ostalim fizičkim licima – intelektualne i lične usluge).
 - Troškovi proizvodnih usluga (troškovi usluga izrade i dorade efekata, troškovi prevoznih usluga, troškovi usluga održavanja i zaštite trećeg lica, troškovi zakupnina i najamnina, troškovi sajмова u zemlji i inostranstvu, troškovi reklame i sponzorstva, usluge istraživanja i razvoja, troškovi razvoja koji se ne kapitaliziraju).
 - Nematerijalni troškovi (troškovi neproizvodnih usluga, troškovi reprezentacije, troškovi premije osiguranja, troškovi platnog prometa, troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga, troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnog lica, troškovi doprinosa, članarina i drugih davanja, ostali nematerijalni troškovi, ostali razni troškovi poslovanja).
 - Troškovi rezervisanja (troškovi rezervisanja za rizike u garantnom roku, troškovi rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, troškovi rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, troškovi rezerviranja za restrukturiranja preduzeća, troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenika, troškovi rezervisanja po započetim sudskim sporovima, troškovi ostalih dugoročnih rezervisanja).
- b) Trošak amortizacije predstavlja postupno smanjivanje vrijednosti nekog sredstva tokom posmatranog vremenskog perioda i obračunava se godišnje prema postupku predviđenim zakonom.
- Trošak amortizacije, kod određivanja potrebnog prihoda, dobiva se primjenom izabrane metode amortizacije utvrđene u računovodstvenim politikama elektroprivrednog društva, koja će na najrealniji način prikazivati stvarno trošenje i

upotrebu stalnih sredstava koja se koriste za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije, uz primjenu odgovarajućih amortizacijskih stopa i vijeka trajanja stalnih sredstava.

- Trošak amortizacije jednak je trošku amortizacije stalnih sredstava aktivnih na početku godine, uvećanih za troškove amortizacije sredstava koja će biti aktivirana u godini određivanja tarifa, te umanjenim za trošak amortizacije sredstava koja će biti rashodovana u godini određivanja tarifa.
- Troškovi amortizacije se računaju po sljedećoj formuli:

$$A = A_{PS} + A_{TP} - A_{RS} \quad (4)$$

gdje su :

- A - trošak amortizacije stalnih sredstava u godini određivanja tarifa,
 - A_{PS} - trošak amortizacije stalnih sredstava aktivnih na početku godine,
 - A_{TP} - trošak amortizacije stalnih sredstava koja će biti aktivirana u godini određivanja tarifa,
 - A_{RS} - trošak amortizacije stalnih sredstava koja će biti rashodovana u godini određivanja tarifa.
- U trošak amortizacije uključuje se i iznos amortizacije za sredstva dobivena bez naknade (donirana sredstva).

Član 12.

(Ostali rashodi poslovanja)

- (1) Prilikom utvrđivanja potrebnog prihoda ODS-a u isti mogu biti uključeni i ostali rashodi poslovanja za koje FERK procjeni da su opravdani.
- (2) Kod utvrđivanja potrebnog prihoda u ostale rashode poslovanja ne uključuju se:
 - kazne koje izriču nadležni organi,
 - kaznene i zatezne kamate koje proističu iz neblagovremenog izvršavanja obaveza iz zaključenih ugovora ili obaveza na osnovu dažbina,
 - rashodi od šteta iz prethodnog perioda za koje je utvrđeno da su nastale zbog neprihvatljivih propusta elektroprivrednog društva kao posljedica nemara ili grube nepažnje,
 - drugi rashodi ukoliko FERK procjeni kako nisu nastali u cilju obavljanja djelatnosti distribucije električne energije.
- (3) Rashodi od kamata po kreditima neće se razmatrati kroz ostale rashode poslovanja, već će se oni u potreban prihod uključiti kroz povrat na pozajmljena sredstva.

Član 13.

(Regulatorna osnova)

- (1) Regulatorna osnova (RO) sastoji se od nabavne vrijednosti stalnih materijalnih i

namaterijalnih sredstava koja su angažovana na obavljanju djelatnosti distribucije električne energije i upravljanju distributivnim sistemom, umanjene za akumuliranu amortizaciju (neto vrijednost stalnih sredstava), uvećane za vrijednost trajnih obrtnih sredstava potrebnih za redovno poslovanje i vrijednost sredstava u pripremi koja će biti aktivirana tokom godine određivanja tarifa.

- (2) Regulatorna osnova predstavlja iznos sredstava na koja se primjenjuje ponderisana prosječna stopa povrata.
- (3) U slučaju da je u okviru ODS-a izvršena revalorizacija stalnih sredstava tj. usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa tržišnom vrijednošću stalnih sredstava, neto vrijednost stalnih sredstava se priznaje u iznosu tržišne ili fer vrijednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i to samo za ona sredstva koja služe za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.
- (4) Iz regulatorne osnove se isključuju stalna sredstva koja će biti rashodovana tokom godine određivanja tarifa.
- (5) U vrijednost regulatorne osnove ne uključuju se donirana sredstva. ODS je obavezan voditi ažurnu evidenciju o svim sredstvima koja su primljena bez naknade, fer vrijednosti tih sredstava, podatke o pripadajućem trošku amortizacije doniranih sredstava, podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti, otpisu i rashodovanju istih.
- (6) Regulatorna osnova za obračun povrata na sredstva angažovana u vršenju djelatnosti distribucije električne energije određuje se na sljedeći način:

$$RO = NV_{SS} - AA - D_{SS} + TOS \quad (5)$$

gdje su:

- RO* - regulatorna osnova koju odobrava FERK,
- NV_{SS}* - nabavna vrijednost stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava,
- AA* - akumulirana amortizacija stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava
- D_{SS}* - sadašnja vrijednost doniranih stalnih sredstava,
- TOS* - trajna obrtna sredstva.

- (7) Iznos neto amortiziranih stalnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava razmatra i utvrđuje FERK.
- (8) Neto amortizovana vrijednost stalnih sredstava dobije se tako što se od nabavne vrijednosti stalnih sredstava oduzmu akumulirana amortizacija i akumulirani gubici od umanjenja vrijednosti stalnih sredstava.
- (9) Stalna sredstva su sredstva koja po svojoj prirodi imaju vijek trajanja duži od trenutnog računovodstvenog perioda (godine dana) i koja se koriste u radu ODS-a. U stalna sredstva ODS-a koja čine regulatornu osnovu uključuju se materijalna i nematerijalna stalna sredstva (osim *goodwill* kao nematerijalnog sredstva).
- (10) Akumulirana amortizacija jednaka je zbiru vrijednosti godišnjih troškova amortizacije od

početka korištenja sredstva.

- (11) Trajna obrtna sredstva su sredstva koja se koriste u tekućem periodu i čini ih zbir minimalno neophodnih zaliha materijala i rezervnih dijelova, inventara, potraživanja od kupaca i novčanih sredstava potrebnih za podmirenje tekućih obaveza.
- (12) U regulatornu osnovu mogu biti uključena samo ona stalna sredstva i trajna obrtna sredstva koja se koriste za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije.
- (13) ODS dostavlja FERK-u registar osnovnih sredstava.
- (14) FERK procjenjuje potrebu za revizijom i obim revizije regulatorne osnove u cilju određivanja tarifa.

Član 14. **(Ponderisana prosječna stopa povrata)**

- (1) Ponderisana prosječna stopa povrata (PPSP) je ponderisani trošak pozajmljenog kapitala i vlasničkog kapitala. U postupku određivanja potrebnog prihoda ova stopa se primjenjuje na regulatornu osnovu. Utvrđuje se u iznosu koji je jednak zbiru udjela vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, pomnoženog sa cijenom (troškom) vlasničkog kapitala i udjela pozajmljenog kapitala (kratkoročni i dugoročni dugovi) u ukupnom kapitalu, pomnoženog sa cijenom (troškom) pozajmljenog kapitala.
- (2) Stopa povrata na vlasnički kapital prije oporezivanja određuje se na način koji odražava specifični rizik poslovanja ODS-a, kao i uslove pribavljanja kapitala na finansijskom tržištu u godini određivanja tarifa.
- (3) Ponderisana stopa povrata na pozajmljeni kapital je ponderisana prosječna kamatna stopa na kredite (dugoročne i kratkoročne kredite) prema stanju u poslovnim knjigama ODS-a. FERK određuje da li su pozajmljena sredstva za finansiranje poslovanja uzimana racionalno i obazrivo, te u skladu sa tim odobrava ili ne odobrava iznos stope finansiranja duga na pozajmljeni kapital.
- (4) Ponderisana prosječna stopa povrata računa se na sljedeći način:

$$PPSP_{NO} = s_{VK} * VK + s_{PK} * (1 - p) * PK \quad (6)$$

gdje su:

$PPSP_{NO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata nakon oporezivanja koju odobrava FERK,

s_{VK} - stopa povrata na vlasnički kapital koju odobrava FERK,

VK - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu (vlasničkom i pozajmljenom),

s_{PK} - ponderisana stopa povrata na pozajmljeni kapital, koju odobrava FERK,

PK - udio pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu (vlasničkom i

- pozajmljenom),
 $s_{PK} * (1-p)$ - ponderisana stopa povrata nakon oporezivanja, stvarni trošak
pozajmljenog kapitala koji odobrava FERK,
 p - zakonski određena stopa poreza na dobit.
- (5) U periodu dok tržište kapitala u FBiH nije još dovoljno razvijeno, FERK će svojom odlukom određivati stopu povrata na vlasnički kapital.
- (6) Prilikom utvrđivanja udjela vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu iznos vlasničkog kapitala se umanjuje za iznos realizovanog revalorizacionog viška.

Član 15. (Odobreni povrat)

Odobreni iznos povrata uključen u odobren potreban prihod djelatnosti distribucije električne energije se računa na sljedeći način:

$$POV = RO * PPSP_{NO} \quad (7)$$

gdje su:

- POV - iznos povrata na regulatornu osnovu,
 RO - regulatorna osnova koju odobrava FERK,
 $PPSP_{NO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata nakon oporezivanja koju odobrava FERK.

Član 16. (Porez na dobit)

Porez na dobit priznaje se u iznosu utvrđenom proizvodu iznosa povrata prije oporezivanja i zakonske porezne stope na dobit, te se dobije na sljedeći način:

$$P_D = PPSP_{PO} * RO * p \quad (8)$$

$$PPSP_{PO} = \frac{PPSP_{NO}}{1-p} \quad (9)$$

$$P_D = \frac{PPSP_{NO}}{1-p} * RO * p \quad (10)$$

gdje su:

- P_D - iznos poreza na dobit kojeg odobrava FERK,
 $PPSP_{PO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata prije oporezivanja koju odobrava FERK,
 $PPSP_{NO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata nakon oporezivanja koju odobrava FERK,
 RO - regulatorna osnova,
 p - zakonski određena stopa poreza na dobit.

Član 17. (Ostali prihodi)

- (1) Ostali prihodi su prihodi nastali korištenjem licenciranih sredstava i predstavljaju odbitnu stavku tokom utvrđivanja potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije.
- (2) Kod utvrđivanja ostalih prihoda od licenciranih sredstava, uključenih u regulatornu osnovu, FERK uzima u obzir odobrenje u baznoj godini za svaku vrstu prihoda, strukturu sredstava uključenih u regulatornu osnovu i pripadajuće rashode, kao i druge činjenice koje mogu uticati na visinu ostvarenih ostalih prihoda od licenciranih sredstava u godini za koju se utvrđuju tarife.
- (3) Ostali prihodi su:
 - poslovni prihodi (prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe ili efekata, ostali poslovni prihodi),
 - finansijski prihodi (finansijski prihodi od povezanih pravnih lica, prihodi od kamata, pozitivne kursne razlike, prihodi od efekta valutne klauzule, prihodi od udjela u dobiti zajedničkih ulaganja, ostali finansijski prihodi),
 - ostali prihodi i dobici (dobici od prodaje stalnih sredstava, dobici od prodaje investicijskih nekretnina, dobici od prodaje biološke imovine, dobici od prodaje udjela u kapitalu, dobici od prodaje materijala, viškovi, naplaćena otpisana potraživanja, otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi),
 - prihodi na osnovu usklađivanja vrijednosti (prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava, prihodi od usklađivanja vrijednosti materijalnih sredstava, prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija, prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija, prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha, prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana i ostali prihodi od usklađivanja vrijednosti),
 - prihodi od povećanja vrijednosti stalnih sredstava (povećanje vrijednosti investicionih nekretnina koje se ne amortiziraju, povećanje vrijednosti bioloških sredstava koja se ne amortiziraju, povećanje vrijednosti ostalih stalnih sredstava koja se ne amortiziraju),
 - efekti promijena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih godina (prihodi iz osnova promijena računovodstvenih politika, prihodi iz osnova ispravki grešaka iz ranijih perioda).

Član 18. (Sredstva u pripremi)

- (1) Prilikom izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata za obavljanje djelatnosti

distribucije električne energije, FERK će odobriti uključenje u regulatornu osnovu određenog iznosa sredstava u pripremi, ako će ta sredstva biti aktivirana tokom godine određivanja tarifa.

- (2) Pri utvrđivanju regulatorne osnove FERK će ocjenjivati svako ulaganje u stalna sredstva za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije sa gledišta opravdanosti, izvodljivosti i ciljeva koji se ulaganjem postižu, uzimajući u obzir uslove, okolnosti i dostupne informacije u periodu donošenja odluke o investiciji.
- (3) FERK će vršiti analize na osnovu podataka o ostvarenim investicijama ODS-a u prethodne tri godine i na osnovu toga će razmatrati planirana investiciona ulaganja za godinu za koju se određuju tarife i uključiti eventualni iznos sredstava u pripremi u regulatornu osnovu.

Član 19.

(Elektroenergetski bilans djelatnosti distribucije električne energije)

- (1) ODS je obavezan dostaviti FERK-u plan preuzimanja električne energije i snage sa sistema prenosa, drugih distribucija i plan preuzimanja električne energije i snage od proizvođača koji imaju direktan pristup distributivnom sistemu, po naponskim nivoima, uključujući i gubitke električne energije po naponskim nivoima, kao i plan isporuke električne energije u druge sisteme i krajnjim kupcima.
- (2) Elektroenergetski bilans ODS-a je usaglašena sa Bilansom energetske potreba Federacije BiH i NOSBiH-om.

POGLAVLJE III. GUBICI ELEKTRIČNE ENERGIJE U DISTRIBUTIVNOM SISTEMU

Član 20.

(Gubici u distributivnom sistemu)

- (1) ODS je prilikom dostavljanja dokumentacije u svrhu tarifnog postupka, obavezan dostaviti FERK-u elaborate i izvještaje o ukupnim gubicima u distributivnom sistemu, po naponskim nivoima sa procjenom udjela tehničkih i netehničkih gubitaka.
- (2) ODS je obavezan pratiti i izračunavati gubitke električne energije po naponskim nivoima, te iste u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju dostavljati FERK-u.
- (3) FERK će analizirati elaborate i izvještaje iz stava (1) ovog člana, te će uzimajući u obzir specifične karakteristike svakog distributivnog sistema i nabavku električne energije za pokrivanje istih odobriti iznose troškova za nadoknadu gubitaka električne energije.
- (4) U cilju smanjenja tehničkih i netehničkih gubitaka električne energije ODS pri

podnošenju zahtjeva za izmjenu tarifa, mora dostaviti operativni plan za smanjenje tehničkih i netehničkih gubitaka sa određenim vremenskim okvirima.

Član 21.

(Troškovi za nadoknadu distributivnih gubitaka)

- (1) ODS će električnu energiju potrebnu za pokrivanje distributivnih gubitaka nabavljati po tržišnim načelima.
- (2) Pri odobrenju ovoga troška FERK će voditi računa o tome da ODS nabavlja električnu energiju na ekonomičan i efikasan način u cilju odabira ekonomski najpovoljnije ponude.
- (3) Prilikom odobravanja troškova za nadoknadu distributivnih gubitaka FERK će se rukovoditi operativnim planom iz člana 20. stav (4) ovog Pravilnika za smanjenje tehničkih i netehničkih gubitaka i u skladu sa tim korigovati troškove za nadoknadu distributivnih gubitaka.

POGLAVLJE IV. KATEGORIJE I GRUPE POTROŠNJE KORISNIKA DISTRIBUTIVNOG SISTEMA

Član 22.

(Kategorije potrošnje)

- (1) Prema naponskoj razini na mjestu preuzimanja električne energije i prema načinu potrošnje električne energije krajnji kupci koji koriste distributivni sistem se razvrstavaju u sljedeće kategorije potrošnje:
 - a) krajnji kupci koji električnu energiju preuzimaju na 35 kV naponu,
 - b) krajnji kupci koji električnu energiju preuzimaju na 10 kV naponu,
 - c) kategorije krajnjih kupaca koje električnu energiju preuzimaju na 0,4 kV naponu su:
 - domaćinstva** - predstavlja potrošnju električne energije u stambenim zgradama, individualnim stambenim objektima, garažama i zajedničkim prostorijama stambenih zgrada, individualnim objektima za odmor,
 - javna rasvjeta** - potrošnja električne energije za rasvjetu ulica, trgova, mostova, cestovnih tunela, pješačkih prijelaza, spomenika, uređaja za signalizaciju i ostalu rasvjetu na javnim mjestima,
 - ostala potrošnja** - predstavlja svu ostalu potrošnju električne energije na 0,4 kV naponu, koja se ne svrstava u kategoriju potrošnje domaćinstva i javne rasvjete.
- (2) Krajnji kupac kod koga se mjerenje vrši na naponu nižeg reda, odnosno višeg, od mjesta preuzimanja, svrstava se u kategoriju potrošnje zavisno o naponskom nivou na mjestu preuzimanja električne energije, s tim da se preuzete količine koriguju za gubitke u transformaciji.

Član 23. (Grupe potrošnje)

- (1) U okviru pojedinih kategorija potrošnje određuju se grupe potrošnje korisnika distributivnog sistema prema:
 - a) načinu mjerenja aktivne energije i snage,
 - b) specifičnoj namjeni objekta,
 - c) vršnom opterećenju,
 - d) odobrenoj vršnoj snazi.
- (2) Grupe potrošnje predlaže ODS u svom prijedlogu tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema.
- (3) Na osnovu analiza, FERK može odlučiti, u okviru navedenih kategorija i grupa potrošnje, izvršiti promjene ili uvesti dodatne grupe.
- (4) ODS može predložiti uvođenje, ukidanje ili izmjenu bilo koje grupe potrošnje unutar kategorije potrošnje, ali ne može izvršiti promjenu bez odobrenja FERK-a.

POGLAVLJE V. TARIFNI ELEMENTI

Član 24. (Tarifni elementi)

Tarifni elementi su:

- a) **Obračunska snaga (kW)** – snaga koja se obračunava krajnjem kupcu u obračunskom periodu na način utvrđen članom 25. ovog Pravilnika,
- b) **Preuzeta električna energija:**
 - 1) aktivna električna energija (kWh) - količina aktivne električne energije utrošene u određenom periodu,
 - 2) reaktivna električna energija (kVArh) - količina prekomjerno preuzete reaktivne električne energije u određenom periodu.
- c) **Mjerno mjesto krajnjeg kupca** - element u vezi sa održavanjem priključka, očitanjem i servisiranjem i verifikacijom mjernih uređaja, obradom podataka kupca, obračunom, fakturisanjem i naplatom.

Član 25. (Obračunska snaga)

- (1) Obračunska snaga je tarifni element izražen u kW (kilovatima), a određuje se za odgovarajuće obračunsko period (mjesec), na jedan od sljedećih načina:
 - a) mjerenjem vršnog opterećenja, ukoliko krajnji kupac posjeduje mjerni uređaj,

- b) na osnovu maksimalnog opterećenja iz dodijeljenog dijagrama opterećenja za mjerna mjesta koja nemaju ugrađena intervalna brojila.
- (2) Izmjereno vršno opterećenje je najveće prosječno ostvareno 15-minutno opterećenje u obračunskom periodu.
 - (3) Maksimalno opterećenje iz dodjeljenog dijagrama opterećenja predstavlja najveće prosječno satno opterećenje u obračunskom periodu.
 - (4) Prilikom obračuna iznosa za obračunsku snagu uzima se vrijednost vršnog opterećenja iz stava (2) ili maksimalno opterećenje iz stava (3) ovog člana, koje je postignuto u vrijeme primjene većih dnevnih tarifnih stavova (ukoliko tarifnim dizajnom budu utvrđeni veći i manji tarifni stavovi tokom dana).
 - (5) FERK može odlučiti da se dio ili ukupni troškovi u vezi sa snagom preračunavaju u troškove električne energije za pojedine kategorije i grupe potrošnje.

Član 26.
(Aktivna električna energija)

- (1) Aktivna električna energija je tarifni elemenat izražen u kWh (kilovatsatima) i mjeri se mjernim uređajem kod svakog krajnjeg kupca.
- (2) Svaki krajnji kupac priključen na elektroenergetski sistem obavezan je imati mjerni uređaj, a vrstu i karakteristike mjernog uređaja određuje ODS u skladu sa Opštim uslovima za isporuku električne energije i Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca.

Član 27.
(Reaktivna električna energija)

- (1) Reaktivna električna energija je tarifni element izražen u kVArh (kilovarsatima) i mjeri se mjernim uređajem.
- (2) Krajnjim kupcima se obračunava i naplaćuje samo prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija.
- (3) Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija je pozitivna razlika između stvarno preuzete reaktivne električne energije (kVArh) i reaktivne električne energije koja odgovara faktoru snage $\cos \varphi = 0,95$, odnosno to je reaktivna električna energija koja prelazi 33% od preuzete aktivne električne energije.

Član 28.
(Mjerno mjesto krajnjeg kupca)

- (1) Mjerno mjesto krajnjeg kupca je tarifni elemenat vezan za jednog kupca, odnosno za svako pojedinačno mjerno mjesto, ukoliko krajnji kupac ima više mjernih mjesta.
- (2) Troškovi djelatnosti distribucije električne energije koji su vezani za mjerno mjesto

krajnjeg kupca su: održavanje priključka, očitavanje, održavanje i servisiranje verifikacija mjernih uređaja, fakturisanje, obračun i naplata.

POGLAVLJE VI. TARIFNI STAVOVI

Član 29. (Raspodjela potrebnog prihoda)

- (1) Raspodjela potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije na kategorije i grupe potrošnje vrši se na osnovu neistovremenog vršnog opterećenja kategorija i grupa potrošnje i na osnovu analize marginalnih troškova. Potreban prihod djelatnosti distribucije električne energije se može raspodjeliti na tarifne elemente: obračunska snaga i/ili aktivna električna energija i/ili mjerno mjesto krajnjeg kupca.
- (2) Raspoređeni dio potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije na tarifni elemenat mjerno mjesto krajnjeg kupca ne prelazi 10%.

Član 30. (Neistovremena opterećenja kategorija i grupa potrošnje)

- (1) Podatke o neistovremenim opterećenjima kategorija i grupa potrošnje ODS prikuplja iz dijagrama opterećenja za kategorije kupaca sa intervalnim mjerenjem i zamjenskih dijagrama opterećenja za kategorije i grupe potrošnje koji nemaju obavezu ugradnje intervalnih brojila, te iste dostavlja FERK-u.
- (2) Vrijednosti neistovremenih vršnih opterećenja kategorija i grupa potrošnje koriste se kao ulazni podaci za izračunavanje prihoda po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta za određenu kategoriju i grupu potrošnje.

Član 31. (Analiza marginalnih troškova)

- (1) Analiza marginalnih troškova u djelatnosti distribucije električne energije koristi se da bi se utvrdio odnos i relativni udio tarifnih elemenata u vezi sa kategorijama i grupama potrošnje. Na osnovu analize marginalnih troškova obračunati troškovi se raspoređuju posebno po naponskim nivoima: 35 kV, 10 kV i 0,4 kV. Analiza ne utiče na iznos potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije, ali utiče na raspodjelu potrebnog prihoda na kategorije i grupe potrošnje i koristi se kao smjernica za određivanje tarifa.
- (2) Povećanje kapaciteta uslovljeno je rastom potrošnje u periodima vršnog opterećenja sistema. Potrebno povećanje raspoloživog kapaciteta, radi zadovoljenja potražnje u periodu vršnog opterećenja je osnova za izračunavanje marginalnog troška kapaciteta. Marginalni trošak distributivnog kapaciteta je trošak izgradnje i aktiviranja dodatnog distributivnog kapaciteta, uključujući fiksne troškove rada i održavanja, prouzrokovane porastom opterećenja u distributivnom sistemu.

- (3) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta je referentna vrijednost za alokaciju troškova radi utvrđivanja tarifnih stavova za tarifni elemenat „obračunska snaga“.
- (4) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta predstavlja troškove povezane sa kapacitetom svih transformatorskih stanica, nadzemnih i podzemnih vodova distributivne mreže da prenesu dodatnu količinu energije na sve tačke preuzimanja u trenutku neistovremenog vršnog opterećenja date kategorije potrošnje.
- (5) Investicije u izgradnju kapaciteta potrebnih da se podmiri dodatno opterećenje distributivnog sistema mogu se odrediti na osnovu projekata razvoja distributivnih sistema.
- (6) Projekti razvoja daju podatke o projekciji povećanja opterećenja distributivnog sistema po naponskim nivoima i ukupnim ulaganjima potrebnim da se opterećenje podmiri.
- (7) Iz ovih podataka izvodi se funkcija porasta troškova ulaganja u odnosu na povećanje distributivnog kapaciteta. Nagib ove funkcije je vrijednost dodatnih troškova distributivnog kapaciteta.
- (8) Cijena izgradnje, uključujući fiksne troškove rada i održavanja, koji omogućavaju napajanje dodatnog opterećenja po naponskim nivoima, svodi se na neto sadašnju vrijednost godišnjeg potrebnog prihoda, obračunskom stopom godišnje naknade za povrat ulaganja NPU, u svrhu nadoknade troškova ulaganja tokom upotrebnog vijeka distributivnog postrojenja i/ili vodova.
- (9) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta računa se odvojeno po naponskim nivoima 35 kV, 10 kV i 0,4 kV.

$$MT_{Dk35} = \frac{\Delta I}{\Delta D_{K35}} * NPU_{35} \quad (11)$$

$$MT_{Dk10} = \frac{\Delta I}{\Delta D_{K10}} * NPU_{10} \quad (12)$$

$$MT_{Dk0,4} = \frac{\Delta I}{\Delta D_{K0,4}} * NPU_{0,4} \quad (13)$$

gdje su:

- MT_{Dk} - marginalni trošak distributivnog kapaciteta,
- ΔI - dodatno ulaganje u distributivni kapacitet,
- ΔD_K - dodatni distributivni kapacitet.

- (10) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta za svaki naponski nivo predstavlja zbir marginalnih troškova kapaciteta od najvišeg naponskog nivoa na kojem se električna energija preuzima iz prenosne mreže do mjesta isporuke kupcu (MT_K -kumulativni marginalni trošak distributivnog kapaciteta).
- (11) Ukoliko ODS ne raspolaže pouzdanim podacima za izradu prethodne analize, FERK može odobriti primjenu alternativne metode za izračun marginalnog troška distributivnog kapaciteta, koja umjesto vrijednosti investicionog ulaganja koristi neto amortizovanu vrijednost osnovnih sredstava distributivnog sistema.
- (12) Na osnovu neto amortizovane vrijednosti osnovnih sredstava distributivnog sistema,

grupisanih po naponskim nivoima, određuje se jedinična vrijednost distributivnog kapaciteta. Ta vrijednost se na isti način diskontira i svodi na godišnji iznos da bi se ulaganje nadoknadilo tokom preostalog životnog vijeka sredstva.

- (13) Prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta za određenu kategoriju i grupu potrošnje je proizvod kumulativnog marginalnog troška i vršnog opterećenja te kategorije i grupe potrošnje (neistovremeno vršno opterećenje).

$$PMT_{Dk} = \sum_{j=1}^n MT_{KDkj} * P_{Vj} = \sum_{j=1}^n PMT_{Dkj} \quad (14)$$

gdje su:

- PMT_{Dk} - prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta,
 MT_{KDkj} - kumulativni marginalni trošak distributivnog kapaciteta naponske nivoe, $j=1,2,3,\dots,n$,
 PMT_{Dkj} - prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta j-te kategorije i grupe potrošnje $j=1,2,3,\dots,n$
 P_{Vj} - neistovremeno vršno opterećenje j-te kategorije i grupe potrošnje, $j=1,2,3,\dots,n$.

- (14) Iz odnosa potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije koji se odnosi na distributivni kapacitet (prihod djelatnosti distribucije električne energije umanjen za prihod alociran na tarifni element mjerno mjesto kupca) i prihoda po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta dobiva se koeficijent usklađenja.

$$k = \frac{PP_{DK}}{PMT_{DK}} \quad (15)$$

gdje su:

- k - koeficijent usklađenja,
 PP_{DK} - potrebni prihod djelatnosti distribucije električne energije koji se odnosi na distributivni kapacitet,
 PMT_{D} - prihod po marginalnim troškovima distributivnog kapaciteta.

- (15) Primjenom koeficijenta usklađenja [k] na prihod po marginalnim troškovima distributivnog kapaciteta PMT_{Dkj} za pojedine kategorije i grupe potrošnje, dolazi se do potrebnog prihoda PP_{Dkj} te kategorije i grupe potrošnje.

$$PP_{Dkj} = k * PMT_{Dkj} \quad (16)$$

gdje su:

- PP_{Dkj} - potreban prihod distributivnog kapaciteta j-te kategorije i grupe potrošnje $j = 1,2,3,\dots,n$,
 k - koeficijent usklađenja,
 PMT_{Dkj} - prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta j-te kategorije i grupe potrošnje $j=1,2,3,\dots,n$,

- (16) Tarifu/cijenu za distributivni kapacitet određene kategorije i grupe potrošnje dobivamo kao odnos potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije koji se odnosi

na distributivni kapacitet j-te kategorije i grupe potrošnje i ukupnog zbroja pojedinačnih vršnih snaga svih kupaca unutar j-te kategorije i grupe potrošnje.

$$c_{Dkj} = \frac{PP_{Dkj}}{\sum_{i=1}^m P_{Vji}} \quad (17)$$

gdje su:

c_{Dkj} - tarifa za distributivni kapacitet j-te kategorije i grupe potrošnje,
 P_{Vji} - vršno opterećenje i-tog kupca j-te kategorije i grupe potrošnje, $i = 1, 2, 3, \dots, m$ - i-ti kupac unutar j-te kategorije potrošnje.

- (17) Alokacija potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije koji se odnosi na distributivni kapacitet se vrši na osnovu tarifnog elementa obračunska snaga, međutim može se koristiti alternativna metoda alokacije na osnovu tarifnih elementa: obračunska snaga i/ili aktivna električna energija.

Član 32.

(Određivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema)

- (1) Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema primjenjuju se za obračun i fakturisanje usluge korištenja distributivne i prenosne mreže kupcima čiji su objekti priključeni na distributivnu mrežu radi nadoknade troškova korištenja distributivne mreže (troškova distribucije i troška distributivnih gubitaka) i prenosne mreže (troškova prenosa, troškova prenosnih gubitaka, troškova rada NOSBiH-a, troškova usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne električne energije).
- (2) Svi korisnici distributivnog sistema moraju plaćati uslugu korištenja mreže (prenosne i distributivne - ukupna mrežarina), koja je određena tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
- (3) Usluga korištenja distributivne mreže može se sastojati iz dijela koji se odnosi na tarife za distributivni kapacitet i gubitke u distributivnom sistemu kojima se pokrivaju troškovi: rada i održavanja, upravljanja i vođenja distributivnog sistema, razvoja distributivnog sistema, te pokrivanja gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu koji odobrava FERK, a na kategorije i grupe potrošnje se alociraju putem tarifnih elemenata aktivna električna energija i/ili obračunska snaga (KM/kWh i/ili KM/kW) i dijela koji se odnosi na tarifu za mjesečnu naknadu (KM), kojom se pokrivaju troškovi vezani za održavanje priključka, očitavanje i servisiranje i verifikacija mjernih uređaja, a na kategorije i grupe potrošnje se u pravilu alociraju preko tarifnog elementa mjerno mjesto kupca, ali se mogu alocirati i preko tarifnih elemenata aktivna električna energija i/ili obračunska snaga (KM/kWh i/ili KM/kW).
- (4) Usluga korištenja mreže (prenosne i distributivne - ukupna mrežarina) uz navedeno u

stavu (3) ovog člana obuhvata i tarife prenosa, rada NOSBiH-a i sistemskih usluga utvrđenih od DERK-a. Troškovi prenosa i rada NOSBiH-a priznaju se u iznosu utvrđenom na osnovu jedinične cijene usluga prenosa i rada NOSBiH-a, koje je utvrdio DERK i elektroenergetske bilanse za godinu za koju se utvrđuju tarife. Troškovi sistemskih usluga obračunavaju se na osnovu tarife i načina koji propiše DERK.

- (5) Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema se mogu diferencirati zavisno o dobu dana i sezonama, a kriterijumi za diferenciranje se određuju na osnovu analize opterećenja i potrošnje po naponskim nivoima i kategorijama potrošnje.

DIO TREĆI - TARIFNI POSTUPAK

Član 33. (Opšte odredbe)

FERK propisuje temelje pokretanja i vođenja tarifnog postupka koji su neophodni da bi FERK ispunio svoje obaveze u skladu sa Zakonomu i Poslovníkom o radu.

Član 34. (Početak tarifnog postupka)

- (1) Tarifni postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka FERK-u od ODS-a ili na vlastitu inicijativu FERK-a.
- (2) Tarifni postupak se može pokrenuti radi promjene potrebnog prihoda uslijed promjene jedne ili više komponenti potrebnog prihoda.
- (3) Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka se podnosi na propisanom obrascu koji je sastavni dio ovog Pravilnika i nalazi se u prilogu Pravilnika.
- (4) FERK razmatra zahtjev za pokretanje tarifnog postupka samo ukoliko je zahtjev potpun i sadrži dokaze navedene u stavu (5) ovog člana.
- (5) Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka je potpun kada su uz ovaj zahtjev podneseni svi traženi dokumenti, uplaćena jednokratna naknada za obradu zahtjeva i kada je podnosilac zahtjeva dao izjavu pod punom kaznenom i materijalnom odgovornošću da su svi podaci dostavljeni u postupku, istiniti i tačni. Izjava o tačnosti dostavljenih podataka sastavni je dio Pravilnika i nalazi se u prilogu ovog Pravilnika.
- (6) U roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka, FERK u pisanom obliku obavještava podnosioca zahtjeva o nedostatku zahtjeva. Ukoliko u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva FERK ne obavijesti podnosioca zahtjeva, smatrat će se da je isti od početka bio uredan.
- (7) Pregled potrebnih dokumenata koje treba dostaviti uz zahtjev za pokretanje tarifnog postupka sadržan je u Pravilniku o izvještavanju.

- (8) Ukoliko je podnosilac zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka, u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju, prethodno podnio FERK-u bilo koju dokumentaciju i propisane obrasce, uz zahtjev podnosi potvrdu FERK-a o primitku dokumenta.
- (9) U tarifnom postupku koji je pokrenut na vlastitu inicijativu FERK-a, ODS je obavezan u roku koji odredi FERK, dostaviti dokumente, podatke i informacije, koje FERK od njega zatraži.
- (10) Podnosilac zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka je obavezan dokazati činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev, što ne isključuje pravo FERK-a za izvođenjem i drugih dokaza koji su bitni za odlučivanje.

Član 35.

(Sadržaj zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka)

Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka i privici uz isti moraju biti izrađeni u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju i ovim Pravilnikom.

Član 36.

(Obavijest za javnost)

- (1) ODS koji je podnio zahtjev za pokretanje tarifnog postupka u skladu sa ovim Pravilnikom je obavezan obavijestiti korisnike distributivnog sistema o podnesenom zahtjevu putem ispostavljene fakture/računa.
- (2) Obavještenje iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) procenat predložene promjene tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema za svaku kategoriju i grupu potrošnje,
 - b) predloženi datum početka primjene izmijenjenih tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema,
 - c) pravo korisnika distributivnog sistema u traženju informacije u vezi sa sadašnjim i predloženim tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
- (3) U slučaju da je korištenje distributivne mreže regulisano ugovorom o snabdijevanju električnom energijom, krajnjim kupcima električne energije obavještenje iz stava (2) ovog člana dostavlja putem računa njihov snabdjevač nakon što je obavješten od ODS-a.
- (4) FERK objavljuje obavještenje za javnost na način definisan pravilima FERK-a, nakon što je zahtjev za pokretanje tarifnog postupka zaprimljen kao potpun.

Član 37.

(Vođenje tarifnog postupka)

- (1) FERK vodi tarifni postupak i odlučuje na način utvrđen ovim Pravilnikom, Poslovnikom o radu FERK-a i Pravilnikom o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva,

sporova i žalbi.

- (2) Kada se zahtjev za pokretanje tarifnog postupka, odnosno odluka FERK-a kojom FERK na vlastitu inicijativu pokreće tarifni postupak, zasniva na izmjeni jedne ili više komponenti koje utiču na potreban prihod i nastale zbog odluka koje donose nadležni organi i institucije BiH, Federacije BiH, kantona i opština, a koje je ODS obavezan primjenjivati, FERK neće održavati formalnu raspravu.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana FERK objavljuje obavještenje o pokretanju tarifnog postupka bez održavanja formalne rasprave i nacrt rješenja u kojem poziva javnost i određuje rok za dostavljanje komentara na predloženi nacrt.
- (4) FERK može i u slučajevima iz stava (2) ovog člana odlučiti održati formalnu raspravu ukoliko ocijeni da je to potrebno.

Član 38.

(Razmatranje zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka)

- (1) Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka bit će razmatran u skladu sa metodologijom utvrđenom ovim Pravilnikom.
- (2) Na osnovu prikupljenih dokaza FERK:
 - a) razmatra sve rashode i prihode dostavljene kao osnov zahtijevanom potrebnom prihodu, te prihvata, odbija ili prilagođava bilo koju stavku koja nije opravdana,
 - b) razmatra cjelokupna sredstva koja su predložena da budu dio regulatorne osnove, te prihvata, odbija ili prilagođava vrijednost bilo kojeg od tih sredstava,
 - c) prihvata, odbija ili prilagođava svaku veličinu ili analizu korištenu za proračun zahtijevanog potrebnog prihoda,
 - d) prihvata predložene tarife ili ih prilagođava na odgovarajući način.

Član 39.

(Donošenje rješenja)

- (1) Nakon formalne rasprave, FERK razmatra izvještaj voditelja postupka kao i komentare koje su strane u postupku dostavile na izvještaj, zasnivajući svoju odluku na činjenicama i dokazima iz pisanog izvještaja, na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka.
- (2) Ukoliko se tarifni postupak vodio bez održavanja formalne rasprave, FERK razmatra komentare javnosti dostavljene u vezi sa obavještenjem iz člana 37. stav (3) ovog Pravilnika.
- (3) FERK na redovnoj sjednici u obliku rješenja, odobrava potreban prihod koji utvrđuje na osnovu opravdanih troškova obavljanja djelatnosti distribucije električne energije.

- (4) Rješenje se donosi u pisanom obliku i sadrži obrazloženje osnova za postupanje po svim bitnim pitanjima, pozivajući se na iznesene činjenice i dokaze.
- (5) FERK rješenje dostavlja stranama u postupku i objavljuje na internetskoj stranici i oglasnoj tabli FERK-a, a dispozitiv u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 40.

(Donošenje odluke o tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema)

- (1) Nakon donošenja rješenja iz člana 39. ovog Pravilnika, FERK posebnom odlukom, na redovnoj sjednici donosi tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema.
- (2) FERK može na vlastitu inicijativu, pokrenuti analizu primjene tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema, te može izmijeniti odluku o tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema i donijeti nove tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema.
- (3) Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema će biti važeći u roku koji odredi FERK, a u suprotnom isti će se primjenjivati do donošenja nove odluke o tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
- (4) Odluku o tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema FERK objavljuje na internetskoj stranici i oglasnoj tabli, a dispozitiv u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 41.

(Pristup javnosti)

ODS je obavezan rješenja i odluke FERK-a učiniti dostupnim svojim korisnicima distributivnog sistema na jedan od sljedećih načina: objavom na svojoj internetskoj stranici, putem oglasa u visoko tiražnoj dnevnoj štampi i/ili putem drugih sredstava javnog informisanja, putem prikladnih brošura koje se bez naknade mogu podići u ovlaštenim uredima ODS-a i putem letaka uz račun.

Član 42.

(Zahtjev za informacijama)

- (1) Bez obzira na to da li je postupak u toku ili nije, strane u postupku moraju sarađivati u pogledu bilo kojeg FERK-ovog zahtjeva za informacijama, da bi FERK-u omogućili izvršavanje njegovih nadležnosti u skladu sa zakonom i pravilima i propisima FERK-a.
- (2) Odgovor na bilo koji FERK-ov zahtjev za informacijama dostavlja se FERK-u u roku od osam dana od dana primitka istog, osim ukoliko FERK u zahtjevu za informacijama ne odredi neki drugi razuman rok ovisno o konkretnim okolnostima.

Član 43.

(Nadgledanje)

- (1) FERK može na vlastitu inicijativu ili kao odgovor na zahtjev izvršiti nadgledanje na

koji način ODS primjenjuje odobrene tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema i može poduzeti mjere u skladu sa svojim nadležnostima, da bi ODS ispravio način na koji primjenjuje tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema.

- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, ukoliko to ocijeni potrebnim, FERK može održati formalnu raspravu u skladu sa odredbama Poslovnika o radu FERK-a i Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi.

DIO ČETVRTI

POGLAVLJE I. PRELAZNE ODREDBE

Član 44. (Neriješeni zahtjevi i postupci)

Ukoliko je zahtjev za pokretanje tarifnog postupka podnesen prije stupanja na snagu ovog Pravilnika, a tarifni postupak nije okončan do dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, nastavit će se po odredbama pravilnika koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka.

Član 45. (Stavljanje izvan snage)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika stavlja se van snage Pravilnik za tarifnu metodologiju i tarifne postupke („Službene novine Federacije BiH“ broj 37/13).

POGLAVLJE II. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 46. (Izmjena pravilnika)

- (1) FERK ima pravo i obavezu ovaj Pravilnik mijenjati u skladu sa izmjenama i dopunama zakona.
- (2) FERK prati i analizira efekte primjene ovog Pravilnika u procesu razvoja tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini, te usklađuje njegove odredbe sa promijenjenim okolnostima i stvarno dostignutim stepenom razvoja tržišta električne energije.
- (3) U skladu sa stavom (1) i stavom (2) ovog člana, FERK će uskladiti metodologiju iz ovog Pravilnika sa promijenjenim okolnostima razvoja tržišta električne energije.

Član 47.
(Tumačenje)

- (1) Tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje FERK.
- (2) Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se po istom postupku koji se primjenjuje za njegovo donošenje.

Član 48.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNICA FERK-a
Đulizara Hadžimustafić

PRILOG

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

REGULATORNA KOMISIJA ZA ENERGIJU U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE - FERK
MOSTAR

U skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 66/13) i pravilima i propisima FERK-a, podnosimo:

**ZAHTJEV ZA POKRETANJE TARIFNOG POSTUPKA ZA
DJELATNOST DISTRIBUCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE**

a) OPŠTI PODACI PODNOSIOCA ZAHTJEVA		
Naziv (ime)		
Sjedište		
Adresa		
Matični broj		
Telefon /faks		
Elektronska adresa		
Odgovorno lice	Ime	
	Prezime	
	Adresa	

b) PODACI O ZATIJEVANOM POTREBNOM PRIHODU DJELATNOSTI DISTRIBUCIJE			
Prijedlog datuma primjene predložene tarife			
Tabelarni pregled zahtijevanog potrebnog prihoda za djelatnost distribucije električne energije			
Zahtijevan potreban prihod			
Zahtijevan iznos za pokrivanje distributivnih gubitaka			
Kategorije potrošnje	Planirane cijene korištenja distributivne mreže uključujući gubitke električne energije u distributivnoj mreži		
	[KM/kW]	[KM/kWh]	[KM/MM]
Kupci na 35 kV naponu			
Kupci na 10 kV naponu			
Kupci na 0,4 kV naponu-Domaćinstva			
Kupci na 0,4 kV naponu-Ostala potrošnja			
Kupci na 0,4 kV naponu-Javna rasvjeta			

c) UTICAJ PREDLOŽENE TARIFE NA KATEGORIJE I GRUPE POTROŠNJE

d) PRIJEDLOG TARIFNIH STAVOVA ZA KORISNIKE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA (ukupna distributivna mrežarina)
<p>Napomena:</p> <p>Prijedlog tarifnih stavova osim troškova: rada i održavanja, vođenja distributivne mreže, razvoja distributivne mreže, pokrivanje gubitaka električne energije u distributivnoj mreži, održavanje priključka, održavanje, očitavanje i servisiranje i verifikacija mjernih uređaja, treba obuhvatiti troškove: prenosne mreže, usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne energije.</p>

Mjesto, datum

Pečat

Potpis ovlaštenog lica

REGULATORNA KOMISIJA ZA ENERGIJU
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE – FERK
MOSTAR

Predmet: IZJAVA O TAČNOSTI DOSTAVLJENIH PODATAKA

U skladu sa članom 34. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke za djelatnost distribucije električne energije, dajemo sljedeću izjavu:

Izjavljujemo pod punom kaznenom i materijalnom odgovornošću da su svi podaci koje smo naveli u zahtjevu za pokretanje tarifnog postupka broj: _____ od _____, kao i u prilogima zahtjevu istiniti i tačni.

Naziv podnosioca zahtjeva	
Matični registracijski broj podnosioca zahtjeva	
Identifikacioni broj podnosioca zahtjeva	
Porezni broj podnosioca zahtjeva	
Ime i prezime, funkcija ovlaštenog lica	
Mjesto i datum	
Potpis	
Pečat	